

Behoud Buitengebied Elsenerbeek

Gemeente Rijssen-Holten
t.a.v. de gemeenteraad
Schild 1
7461 DD RIJSSEN

Rijssen, 15 januari 2025

Betreft: Zienswijze concept Omgevingsvisie Buitengebied

1. Inleiding

De Stichting Behoud van het Buitengebied Elsenerbeek en haar Omgeving heeft met aandacht kennis genomen van uw concept Omgevingsvisie Buitengebied. Doel van de Stichting is het mooie Buitengebied rond de Elsenerbeek te behouden voor de natuur en de toekomstige generaties. Vanuit dit belang dienen wij deze zienswijze in op de ter inzage liggende concept Omgevingsvisie Buitengebied Rijssen-Holten (Visie).

2. Onze aanpak

Bij het doornemen van de Visie hebben wij ons gefocust op het in het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) benoemde Deelgebied 9: "De Leiding en Overtoom". In dit gebied ligt het Buitengebied van de Elsenerbeek en haar Omgeving, en specifiek het Ligtenbergerveld-Oost.

Wij hebben voor een volledig beeld ook het door u al vastgestelde Deel 1 van de Omgevingsvisie doorgelezen en de inmiddels vastgestelde Visies Groen en Mobiliteit.

3. Uw beleidsneutrale aanpak op hoofdlijnen

In uw voorstel van 15 oktober 2024 aan de Commissie Grondgebied geeft u aan dat in de Visie op het buitengebied een beleidsneutrale vertaling heeft plaatsgevonden van het bestaand beleid dat betrekking heeft op het buitengebied.

*Behoud Buitengebied Elsenerbeek is een initiatief van
Stichting behoud Zunasche heide, Elsenerbeek, Ligtenberg en omgeving.
KvK-nummer: 85185213 / Bankrekening: NL39 INGB 0675 4168 17
www.BehoudBuitengebiedElsenerbeek.nl
BehoudBuitengebiedElsenerbeek@gmail.com*

De belangrijkste gemeentelijke beleidsstukken hiervoor zijn:

- a. Kadernota landelijk gebied 2011 (KGB)
- b. Landschapontwikkelingsplan 2007 (LOP)
- c. Structuurvisie Rijssen-Holten 2012 (Structuurvisie)
- d. Beleid ruimtelijke ontwikkelingen buitengebied gemeente Rijssen-Holten 2022 en aankomende actualisatie 2024 (BRO)

U geeft aan dat hiermee de **hoofdlijnen** van het vigerende beleid voor het buitengebied worden opgenomen in de Omgevingsvisie. **Er is een groot verschil tussen het opnemen van hoofdlijnen uit het vigerende beleid en een volledige integratie van deze beleidsdocumenten.** Wij willen van u over deze aanpak meer duidelijkheid krijgen.

U geeft bij punt 6. Aanpak/Uitvoering in uw voorstel u aan dat: “ Na vaststelling van deze eerste wijziging van de Omgevingsvisie Rijssen-Holten bekeken zal worden welke ‘oude’ beleidsdocumenten/visies door de gemeenteraad ingetrokken zullen worden omdat de inhoud hiervan **volledig geïntegreerd is** in de Omgevingsvisie”. Dit schept nog meer onduidelijkheid omdat u niet vermeld welke oude beleidsdocumenten u hierbij voor ogen heeft.

Bij de Groenstructuurvisie, in uw voorstel van 17 januari 2023 aan de gemeenteraad (vergadering 30 maart 2023) geeft u duidelijk aan dat deze visie de verjaarde groenstructuurplannen van Rijssen (1994) en Holten (2003) vervangt. Maar ook dat het Bosbeheerplan (2021) en het LOP(2007) *van toepassing blijven* en daar in de Groenvisie niet verder op is ingegaan. De Groenvisie sluit aan op het LOP. Voor de Groenvisie biedt het LOP het perspectief op het buitengebied.

U geeft in dit raadsvoorstel ook aan dat de themalaag Landschap en Groen nog op onderdelen gewijzigd kan worden met onderdelen uit de gebiedsgerichte Omgevingsvisie voor het Buitengebied. Ook dit is niet transparant. Aan welke onderdelen denkt U? Via welke procedure vindt deze wijziging plaats? Gaat dit om onderdelen welke in de Visie Buitengebied afwijkend of misschien zelfs wel strijdig zijn met Groenvisie en LOP?

Wij vinden dat u deze duidelijkheid, of noem het transparantie, ook moet geven bij de concept Omgevingsvisie Buitengebied en dat u bevestigt dat het LOP en de Kadernota als belangrijkste gemeentelijke beleidsstukken voor het Buitengebied niet worden ingetrokken maar integraal onderdeel blijven uitmaken van de vast te stellen Omgevingsvisie, onderdeel Buitengebied.

De uitvoerende delen van de groenstructuurvisie zijn niet vertaald in de themalaag. Zij worden in de vervolgaanpak richting uitvoeringsprogramma meegenomen. Wij nemen aan dat u voor de Omgevingsvisie Buitengebied ook voor een dergelijke vervolgaanpak kiest. Ook hierin dienen dan de gebiedsgerichte uitvoeringsonderdelen per deelgebied vanuit het LOP, de toetsingskaders uit de Kadernota en de projectprogramma's uit de Structuurvisie te worden opgenomen.

4. Structuur vigerend gemeentelijk beleid

Het LOP (2007) is vastgesteld door de gemeenteraad en goedgekeurd door de Provincie. Het LOP en de strategische visie (2010) zijn als generiek (overkoepelend) beleid integraal opgenomen in de

Kadernota landelijk gebied (2011). Hierin is vastgelegd in welke mate en in welke richting het landelijk gebied zich kan ontwikkelen. Natuur en Landschap zijn kaderstellend voor ontwikkeling in landelijk gebied. Op bladzijde 19 van de Kadernota staat:

*“De gemeentelijke uitwerking van het LOP geldt onder meer als **landschappelijk afwegingskader voor nieuwe ontwikkelingen**. Het LOP vormt **de basis** van de kadernota. Waar de uitgangspunten van het LOP een vertaling kunnen krijgen in de Kadernota zullen ze worden overgenomen”.*

De uitgangspunten uit de Kadernota zijn vervolgens weer doorvertaald in het bestemmingsplan.

Ook in de Structuurvisie Rijssen-Holten 2010 -2020 met een doorkijk naar 2030 is deze lijn doorgetrokken. In hoofdstuk 2.1. Beleidsanalyse staat dat: *“de Strategische Visie 2010-2030, de Kadernota Landelijk Gebied, het Landschapsontwikkelingsplan, maar ook de Bedrijventerreinvisie, Woonvisie, Watervisie en Visie Heerlijk Holten” **integraal onderdeel van de structuurvisie blijven uitmaken**”.*

De conclusie is dat het LOP in het vigerend gemeentelijk beleid de basis en het uitgangspunt is voor zowel Kadernota, Structuurvisie en Groenvisie. Het LOP en de Kadernota zijn dat dan ook voor de Omgevingsvisie de basis en het uitgangspunt en moeten in zijn geheel een integraal onderdeel blijven uitmaken van de vast te stellen Omgevingsvisie.

5. Het LOP beleidsneutraal overgenomen of toch niet?

5.1. Beleidsneutraal

Beleidsneutraal is voor het Deelgebied 9: Omgeving de Leiding en Overtoom in het LOP, en dus ook voor het Ligtenbergerveld-Oost, met name ook heel *“beleidsrijk”* in de onder a. tot en met d. benoemde gemeentelijke beleidsstukken. Wij hebben veel van de belangrijke en unieke natuurlijke en landschappelijke waarden van dit buitengebied en de vigerende beleidsdoelstellingen die te behouden, in de Visie terug kunnen lezen.

5.2. Of toch niet?

De grootste bedreiging voor het Buitengebied Elsenerbeek en Omgeving zijn de gemeentelijke plannen voor het vestiging van een nieuw bedrijventerrein in Ligtenbergerveld-Oost.

Tekstueel is in de huidige al vastgestelde Omgevingsvisie en ook in de huidige concept Visie Buitengebied nog niets opgenomen over de gemeentelijke voorbereidingen om in het Ligtenbergerveld-Oost een nieuw industrieterrein te vestigen. Dit staat ook haaks op het huidige gemeentelijk beleid voor dit buitengebied zoals vastgelegd in de boven aangehaalde vigerende gemeentelijke beleidsstukken (a. tem d.) Maar het industrieterrein Ligtenbergerveld-Oost is in de concept Visie Buitengebied wel in diverse kaartlagen opgenomen. En zelfs de Elsenerbeek is in deze kaartlagen als industrieterrein ingelijfd.

Wij zien dit in de volgende kaartlagen:

- Bedrijventerreinen (*Ligtenbergerveld-Oost inclusief NNN-gebied Elsenerbeek geheel aangesloten aan bedrijventerrein Paalslagen*)
- Buitengebied (*idem*)
- Groen op bedrijventerreinen (*idem*)
- Ecologische verbindingzones (*met hierin als een eiland het uitgesneden industrieterrein*)
- Omgeving de Leiding en Overtoom (*met uitgesneden industrieterrein*)
- Zoekgebied rond- en randwegen (*over nagenoeg het gehele deelgebied 9*)

Op de kaartlaag Natura 2000 gebied in de visie ontbreekt het Natura 2000 gebied De Borkeld.

Wij verzoeken u deze kaartlagen aan te passen aan het vigerend beleid.

In de concept-omgevingsvisie Buitengebied beschrijft u in onderdeel 2.2.1.11 de visie op deelgebied 9 van het LOP: De Omgeving Leiding en Overtoom. Deze wijkt op onderdelen af van de Visie in het LOP.

In het LOP , deel II Landschapsvisie voor deelgebied 9 staat:

4.9.1. Analyse:

- Grote delen van het gebied zijn onderdeel van de ecologische hoofdstructuur.

4.9.2. Ontwikkelingen 4.9.2.:

- Het is de verwachting dat het aantal agrarische bedrijven zal afnemen en schaalvergroting plaats zal vinden. **Van grote invloed is de potentie van het gebied voor de natuur.** In de afgelopen jaren heeft al natuurontwikkeling plaats gevonden. Er wordt op korte termijn (Inmiddels gerealiseerd) een ecologische verbindingzone aangelegd langs de dorpsrand van Rijssen (Elsenerbeek) en **delen van het gebied zijn (voortkomend uit de landinrichting Rijssen) in het natuurgebiedsplan aangewezen als nieuwe natuur en als beheersgebied.** Daardoor is ook meer agrarisch natuurbeheer te verwachten. Aan de randen van het gebied vinden initiatieven plaats op de overgang naar Rijssen en de bosranden van de Holterberg, Rijsserberg en de Borkeld.

4.9.3.. Opgaven voor het landschap 4.9.3.(blz. 64):

Behoud van grondgebonden (melk-)veehouderij staat in dit deelgebied centraal, al dan niet in combinatie met weidevogelbeheer. Natuurontwikkeling vindt plaats in de daarvoor aangewezen gebieden.

De opgaven voor Deelgebied De Leiding en Overtoom zijn:

- versterken van de natuurfunctie in het Overtoom-Middelveen, door geleidelijke transformatie. **Leidend is daarbij het provinciaal natuurgebiedsplan;**
- behoud en waar mogelijk versterking van openheid in het gebied door verwijderen van beplanting en **indien mogelijk ontstening;**
- aanleg van recreatieve routes tussen Rijssen en de Holterberg en langs de Elsenerbeek;
- behoud van onverharde wegen
- het accentueren van dijkwegen en bijbehorende historische (verkavelings-) patronen

- herstel van de Zunasche Wal
- aanleg van de ecologische verbindingzone Elsenerbeek.

Het spreekt voor zich dat na realisatie deze behaalde doelen behouden moeten blijven voor de toekomst. Dit mag dus niet weggeschreven worden in de Omgevingsvisie Buitengebied.

In uw concept Visie Buitengebied staat dit anders, namelijk:

Grootste opgaven liggen in het behoud van de natte natuur van de Overtoom en de balans tussen leefbaarheid, agrarische bedrijvigheid, biodiversiteit en invulling geven aan de energietransitie.

Daarnaast ligt er een opgave voor de landschappelijk overgang tussen bestaande en nieuw te realiseren bebouwing en het buitengebied.

Deze tekst komt niet overeen met de hoofdlijnen van het vigerende beleid als beschreven in LOP, Kadernota, Structuurvisie en Groenvisie.

Volgens het LOP en ook de Kadernota is in Deelgebied 9 geen plaats voor nieuw te realiseren bebouwing. Dit wordt verderop in de zienswijze onderbouwd.

6. Welke hoofdlijnen van het vigerende beleid missen wij

6.1. Landschapsontwikkelingsplan

Veel van de in het LOP generiek en specifiek voor Deelgebied 9 beschreven gebiedsomschrijving en beoogde landschapsontwikkeling vinden wij niet terug in de voorliggende concept-Visie Buitengebied. Omdat niet duidelijk is gemaakt welke status het LOP behoud of krijgt nadat de Omgevingsvisie is gewijzigd met de visie voor het Buitengebied, vinden wij het belangrijk dit hier onder de aandacht te brengen.

Deel I van het LOP is de Gebiedsbeschrijving. Een analyse van landschap en beleid.

I. Prioritair gebied

Op bladzijde 35 en 36 is het door der Provincie vastgelegde prioritaire (meest waardevolle) gebied voor landschapsbeheer beschreven. Met uitzondering van de westrand valt het buitengebied van Rijssen-Holten vrijwel geheel binnen deze prioritaire gebieden. Op de afbeelding op bladzijde 36 is te zien dat Deelgebied 9: Omgeving Leiding en Overtoom (inclusief het gehele Ligtenbergerveld) deel uit maakt van:

- De Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur
- Ligt in het roze prioritaire gebied
- Wordt gezien als een waardevol (kleinschalig) Landschap (grijs gearceerd)
- En het Deelgebied 9 als uniek gebied op de kaart (blauw gespikkeld) wordt aangegeven als: Randbeheer- natte randen: Gebieden met grote bestaande ecologische waarden.

De kaart is als bijlage 1. bijgevoegd.

Het prioritaire gebied en het “gebied met grote bestaande ecologische waarden” is niet opgenomen in de concept-Visie Buitengebied, niet in de beschrijving van Deelgebied 9, en niet in de kaartlagen van de concept-Omgevingsvisie Buitengebied.

II. Belemmering uitbreidingsrichting stad- en dorpsgebied

In hoofdstuk 7 Landschapstypen is op bladzijde 62 de kaart Streekplan Overijssel 2000+. Partiele herziening ruimte en water opgenomen. Vastgesteld door provinciale staten op 15 maart 2006. De kaart is als bijlage 2 bijgevoegd.

Op deze kaart staat met rode lijnen de belemmering van de uitbreidingsrichting stads- en dorpsgebied aangegeven. De rode lijn loopt o.a. voor Rijssen ten westen langs de wijk Veeneslagen en langs het gehele industrieterrein Plaagslagen.

Op bladzijde 63 wordt dit verder toegelicht en het jong (heide en veen) ontginningslandschap beschreven, gelegen in de lagere en nattere delen van het buitengebied. Onder andere Overtoom, De Leiding en Het Ligtenbergerveld maken deel uit van dit landschap aan de oostzijde van de Holterberg. Bijzondere elementen zijn de dijkwegen en de oude markegrenzen in de vorm van greppels en wallen (o.a. de Zunasche Wal). De openheid van het ontginningslandschap met zijn rechte slagenverkaveling vormt een contrast met het hoger gelegen bos op de Holterberg.

Op dit moment (lees 2007) is **in het kader van de Ruilverkaveling Rijssen** (uitgewerkt in het natuurgebiedsplan Overijssel) opnieuw een grote transformatie gaande door **de ontwikkeling van nieuwe (natte) natuur en ecologische verbindingen**. Onderdeel hiervan vormt de aanleg van de Elsenerbeek. Deze verbindingzone vormt een verbinding tussen Het Elserneveen en -veld, via het Overtoom-Middelveen naar de Zunasche Heide (gemeente Wierden). De verbindingzone loopt langs de bebouwde kom van Rijssen en wordt aangelegd in het kader van de landinrichting Rijssen (blz.29 LOP deel 1).

De begrenzing/belemmering van de uitbreidingsrichting stad en dorpsgebied langs o.a. de stadsrand van Rijssen West is niet opgenomen in de beschrijving en in de kaartlagen van de concept-Omgevingsvisie Buitengebied. Ook de aanleg van de Elsenerbeek in het kader van de landinrichting Rijssen en de functie hiervan hebben wij niet teruggevonden.

III. Verwevingsgebieden

In verwevingsgebieden komen (te) veel functies samen. Het probleem is dat landbouw, wonen, werken, mobiliteit, recreatie en natuur en landschap elkaar in de weg zitten. In hoofdstuk 8 Landbouw staat op bladzijde 68 de kaart met het Provinciaal reconstructieplan Salland-Twente waarin de verwevingsgebieden bruin zijn aangegeven (bijlage 3).

Natuur, water en landschap hebben flink te lijden van de te grote verwevenheid van functies. (blz. 69). Om deze samenhangende problematiek in de concentratiegebieden aan te pakken heeft de Provincie Overijssel met andere partijen het **Reconstructieplan Salland-Twente** gemaakt. Deelgebied 9 ligt in het verwevingsgebied. Het reconstructieplan gaat over de herinrichting van het platteland.

Het gaat om nieuwe kansen voor landbouw, natuur, water, milieu en de economische en sociale vitaliteit, met andere woorden over de kwaliteit van de leefomgeving. **Met de reconstructie wil de provincie bedrijfsactiviteiten, natuur, recreatie en water op de meest geschikte plaatsen kansen geven.** Doel is het zoeken naar een nieuw evenwicht tussen verstedelijking en waardevol agrarisch cultuurlandschap.

De verwevingsgebieden zijn niet opgenomen als kaartlaag in de concept-Omgevingsvisie Buitengebied.

Bij het **Beleidskader VII** in deze zienswijze heeft de gemeenteraad gekozen voor de reconstructiezonering en de streekplanzonering als basis, als meest actueel en breed gedragen beleidsonderleggers die beschikbaar zijn. Op basis hiervan zijn belangrijke keuzes gemaakt voor de Visie op het landschap zoals omschreven in VIII.

IV. Landinrichtingsplan Ruilverkaveling Rijssen (besluit 1999).

Op bladzijde 70 staat de een afbeelding van deze kaart die als bijlage 4 is bijgevoegd. Bij deze ruilverkaveling hebben veel boeren het bij hun familie in bezit zijnde en lang bewerkte boerenland moeten inleveren en hun bedrijfsvoering ingrijpend moeten aanpassen.

Op de kaart zijn in diverse varianten in de kleur geel **de nieuwe beheersgebieden, de reservaat gebieden en het natuurontwikkelingsgebied weergegeven.** Op deze kaart ligt in deelgebied 9 een groot aaneengesloten beheersgebied voor ontwikkeling van natte natuur. Hierin ligt ook het Ligtenbergerveld-Oost.

Deze kaart is niet opgenomen in de kaartlagen. Het beheersgebied uit de ruilverkaveling is niet opgenomen in de beschrijving en in de kaartlagen van de concept-Omgevingsvisie Buitengebied.

V. Ambitiekaart recreatie

In hoofdstuk 8.2.2. Landinrichtingsplan Rijssen (blz. 71) staat een opsomming /samenvatting van de maatregelen die zijn opgenomen in het LOP, die verbetering van het landelijk gebied beogen tussen Rijssen, Holten, Nijverdal en Wierden. Op bladzijde 72 LOP de ambitiekaart met het beoogde recreatieve gebruik in het Ligtenbergerveld (oost)voor inwoners en recreanten. De kaart is als bijlage 5 bijgevoegd.

Deze kaart is (nog) niet in de kaartlagen opgenomen.

Deel II van het LOP is de Landschapsvisie. Deze landschapsvisie slaat de brug tussen de gebiedsbeschrijving en de uitvoering.

VI. Te nemen besluit

Blz. 2. Met de vaststelling van het LOP **besluit de raad:**

- Dat het landschapsontwikkelingsplan meer is dan uitsluitend een visie op het landschap, het heeft ook duidelijk een ontwikkelingsgericht en uitvoeringsgericht karakter;
- Dat landschappelijke sturing plaats zal vinden op grootschalige nieuwe projecten in het plangebied;
- Dat beheer- en onderhoudswerkzaamheden die de gemeente zelf uitvoert conform de visie worden uitgevoerd.

VII. Beleidskader

Blz. 3: **In dit landschapsontwikkelingsplan kiest de gemeente voor de reconstructiezonering en de streekplanzonering als basis, als meest actueel en breed gedragen beleidsonderleggers die beschikbaar zijn.** Dit is weergegeven op kaarten op bladzijde 4 en 5 die zijn bijgevoegd als bijlagen 6 en 7.

Op de kaarten is te zien dat deelgebied 9 geheel ligt in het verwevingsgebied: Hier gaan landbouw, natuur en recreatie samen. De grondgebonden landbouw kan zich binnen de milieurandvoorwaarden verder ontwikkelen. **Hervestiging of uitbreiding van intensieve veehouderij alleen op bestaande locaties.** Het verwevingsgebied is beschreven onder III in deze zienswijze.

Het Ligtenbergerveld ligt in de zonering van het streekplan in zone II : **Hoofdkoers: ontwikkeling landbouw met behoud en ontwikkeling van landschap, cultureel erfgoed en recreatie.**

Deze belangrijke beleidskeuzen met bijbehorende kaarten zijn niet opgenomen in de concept-Omgevingsvisie Buitengebied.

VIII. Evenwicht tussen Natuurlijk Landschap en Faciliterend Landschap

Op blz. 8 in hoofdstuk 2: Zoeken naar evenwicht, worden twee visies op het landschap naast elkaar gezet.

Het systeem van stuwwallen, flanken en vlaktes is leidend bij het **model Natuurlijk Landschap**. Voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen is in het belang van natuur en ecologie niet langer ruimte (blz. 12). Op de vlaktes ten westen en oosten van de Holterberg komen toenemende kwelstromen weer aan de oppervlakte. Daardoor vindt sterke vernatting plaats. Op enkele plaatsen, o.a. Ligtenbergerveld en Middelveen komen sterke kwelstromen boven, waar in ieder geval ruimte wordt gebonden aan de natte natuur.

*Door de sterke vernatting van de vlakten moet de landbouw volledig overschakelen op (melk-)veehouderij. Het open gebied wordt uitstekend geschikt gemaakt voor weidevogels en weidevogelbeheer. Ook andere groene en blauwe diensten zijn in dit gebied belangrijk. Verder is er ruimte voor extensieve vormen van recreatie, **maar er is geen ruimte voor toename van bebouwing. Dit gebied gaat in dit opzicht op slot.** Ook intensieve veehouderijen zijn er niet op hun plaats.*

Het **model Faciliterend Landschap** accepteert in feite dat het landschap in ontwikkeling is en vragen moet faciliteren. Rijssen is vooral de bedrijvenstad waar het prettig en groen wonen is. Waar mogelijk worden locaties benut voor groei van bedrijvigheid en wonen. De ruimte voor de natuur wordt daardoor minder gebiedsdekkend, maar moet sterker worden vastgelegd in zones.

De toenemende verharding en verstening vraagt om meer ruimte voor het water. Water moet dan ruimte krijgen op de vlaktes.

Op blz .13, 2.4. de **Synthese van de modellen, de hoofdkeuzes** zijn deze twee modellen samengevoegd en zijn de door de raad te maken keuzes beschreven. (synthese= samenvoeging van ongelijksoortige zaken zodat er iets nieuws ontstaat). Het LOP is door de gemeenteraad in 2008 vastgesteld. **De keuzes zijn gemaakt.**

Bij Beleidskader onder VII is besloten dat het streekplan- en reconstructiezone samen als de basis voor het LOP worden genomen. Verschillen tussen de modellen worden afgewogen. De landschappelijke indeling van stuwwallen, flanken en vlaktes is bepalend voor het plangebied, en wordt als indeling aangehouden bij de beschrijving van het plangebied (blz.15). Hieronder beschrijven we specifiek de gemaakte hoofdkeuzes voor de vlaktes.

Voor de vlaktes verschilt de visie op hoofdlijnen. (blz. 16, 2.4.3) en Visiekaart (blz 17, bijlage 8)

- Deelgebied 1: Espelo, Dijkermaten en Dijkerhoek: Centrale openheid en groenblauwe functie Soestwetering versterken.
- Deelgebied 3: Holterbroek, Fliermaten, Lokerbroek: Casco concept vangt mogelijke nieuwe grootschalige functies op.
- Deelgebied 9. Omgeving de Leiding en Overtoom: Melkveehouderij en ontwikkeling natte natuur naast elkaar.

Op bladzijde 18 lezen we:

Om te beginnen is er het gebied van het Holterbroek-Lokerbroek. Dit gebied is in het reconstructieplan aangewezen als landbouwontwikkelingsgebied en deze beleidskeuze wordt door de gemeente niet ter discussie gesteld. Met het oog op waarschijnlijke inplaatsing van intensieve veehouderijen en wellicht ontwikkeling van bedrijventerrein kiezen wij voor het aanleggen van een grofmazig casco van wegbepanting.

Op de vlaktes tussen Dijkerhoek en Espelo en de vlakten ten oosten van de Holterberg is veel minder sprake van stedelijke ontwikkeling. Melkveehouderij vinden wij in combinatie met graslanden en vergroting van de openheid (en daarmee vergroten van de belevingswaarde van recreanten en het leefgebied van weidevogels) een kwaliteit en kans voor deze gebieden.

Op de vlakten ten oosten van de Holterberg zal de aanleg van nieuwe (kwelgebonden) natuurgebieden en de ecologische verbindingzone Elsenerbeek zorgen voor verhoging van de natuurwaarden. Gezien de belangrijke landbouwkundige functie van het gebied formuleert de gemeente geen aanvullend beleid op het natuurgebiedsplan dat hier voor de natuurfunctie richtinggevend is. Bepalend voor het gebied ten oosten van de Holterberg is echter wel het natuurgebiedsplan Zuid-Twente, dat grote claims legt op deze vlakte ten gunste van water en natuur.

Conclusie

Blz. 19, 2.4.4: Op basis van de hierboven omschreven belangrijke afwegingen en daarop gebaseerde keuzes voor de visie worden in de conclusie op blz.19 van het LOP bij de conclusie o.a. de volgende voorstellen op hoofdlijnen gedaan. Een selectie hier uit:

- Sturend is het besef dat de stuwwallen onze belangrijkste landschappelijke bron van omgevingskwaliteit zijn. We willen die kwaliteit zo ver mogelijk ontwikkelen en dat houdt in dat we niet alleen op de stuwwallen zelf, maar ook in het aanpalende gebied landschap, cultuurhistorie, natuur, recreatie en wonen goede ontwikkelingsmogelijkheden willen geven.
- In het meest zuidwestelijk gelegen deel van de gemeente is meer ruimte voor intensieve vormen van landbouw. Het Holter- en Lokerbroek zal ingrijpend transformeren. Daar willen we ons op voorbereiden.
- In het gebied tussen Dijkerhoek en Espelostaat grondgebonden landbouw wat ons betreft voorop. Wel zien we ruime voor enige natuur en landschapsontwikkeling.
- In het gebied ten oosten van de Holterberg staat de grondgebonden landbouw voorop, waarbij oom ruimte is voor natuurontwikkeling. Het provinciale natuurgebiedsplan is daarbij richtinggevend.

Een eerste indruk van de vertaling van de hoofdlijnen naar een visie op de deelgebieden is in de Visiekaart Deel 2: Landschapsvisie verbeeld (blz. 17, bijlage 9). Een toelichting op en uitwerking van dit beeld is te vinden bij de betreffende deelgebieden in Hoofdstuk 4.

De onderbouwing van deze gemaakte keuzes zoals hier in het LOP hoofdstuk II is opgenomen dient ook de onderbouwing te zijn van de komende Omgevingsvisie Buitengebied en van andere onderdelen zoals Groen, maar ook Recreatie, Bedrijventerreinen, enz. Daarom dient het LOP integraal onderdeel te blijven uitmaken van de Omgevingsvisie.

Vorenstaande voorstellen zijn door het besluit van de gemeenteraad om het LOP vast te stellen overgenomen. Ze zijn uitgewerkt in de vigerende beleidsstukken.

De gemaakte keuzes zijn per deelgebied terug te vinden in Kadernota onder 2.4. Landschapsontwikkelingsplan Rijssen-Holten (blz. 18).

In de Structuurvisie wordt in tabel 3.4. blz. 35 het toekomstig aanbod van bedrijventerreinen gezien tussen Enter en Rijssen (Elsmoat) en Vletgaarsmaten C en Vletgaarsmaten 3.

IX. Visie voor het deelgebied 9. (blz. 66)

Voor deelgebied Omgeving De Leiding en Overtoom wordt gekozen voor (melk) veehouderij in samenhang met het verder vergroten van de openheid. In de aangewezen natuurgebieden zal de natuurfunctie worden versterkt en zal door vernatting de (kwelgebonden) natte natuurwaarde toenemen.

*De ontwikkeling van natte natuur zal waarschijnlijk niet verspreid door het gebied gaan plaatsvinden, prioriteit hebben die delen van het gebied **waar kwel aan de oppervlakte** komt. De natuurontwikkeling zal voornamelijk gaan plaats vinden in de in het natuurgebiedsplan aangewezen gebieden: **Het Ligtenbergerveld (beheersgebied)** en het **Overtoom-Middelveen (nieuwe natuur)**. Het overige gebied blijft landbouw met aandacht voor weidevogels.*

De dorpsrand van Rijssen zal via de noordzuid gerichte ecologische verbindingszone Elsenerbeek groen ingevuld gaan worden. Er ontstaat een duidelijke rand en een groene omkadering van het deelgebied.

Langs de Elsenerbeek zal een recreatieve route komen en we streven er naar om ook de recreatieve routes te realiseren die Rijssen verbinden met de Holterberg. De dijkwegen en zandwegen vormen hiervoor de basis. Zie ook kaart visiegebied deel 9 blz. 67, bijlage 10.

Een flink deel van deze visie is al gerealiseerd. Zie ook uw Structuurvisie 2010-2020 en doorkijk naar 2030. Maar de visie zoals in het LOP besloten dient wel behouden te blijven voor de toekomst en terug te vinden zijn in uw Omgevingsvisie en de betreffende kaartlagen.. Toekomstige ontwikkelingen dienen hierop te worden getoetst. Zie hiervoor ook het toetsingskader Natuur en Landschap in de Kadernota.

6.2. Kadernota

De kadernota bevat een visie op het landelijk gebied van Rijssen-Holten tot 2030. De kadernota vormt het bredere beleidskader waarin het beleid van het buitengebied is gebundeld. Bij het

beoordelen van aanvragen voor nieuwe ontwikkelingen die niet binnen het bestemmingsplan van het buitengebied passen, vormt de kadernota de leidraad en de toetsingsgrondslag.

Het Landschapsontwikkelingsplan vormt de basis van deze kadernota. Waar mogelijk zijn de uitgangspunten van het LOP in de kadernota overgenomen.

Natuur en landschap hebben een aparte positie in deze kadernota. De thema's Landschap en Natuur bepalen in grote mate de ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid van het landelijk gebied. Zij zijn daardoor beide in belangrijke mate kaderstellend voor nieuwe ontwikkelingen, doordat ze een belangrijke basis vormen voor de ambities van de gemeente op het vlak van duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.

In de Kadernota staan per visie toetsingskaders waaraan nieuwe ontwikkelingen moeten worden getoetst. De toetsingskader van de thema's Landschap en Natuur zijn leidend.

Bij Wonen en Werken (niet agrarisch)

- op blz. 57, 8.2. Beleid Wonen en Werken. Wonen en bedrijvigheid (niet agrarisch) zijn functies die in het landelijk gebied in opkomst zijn. Omdat deze functies ook een bijdrage leveren aan de leefbaarheid en de economische vitaliteit van het landelijk gebied wil de gemeente deze ontwikkelingen niet tegen gaan maar wel zorgvuldig afwegen. Beide functies worden beschouwd als ondergeschikte functies in het buitengebied. **Nieuwvestiging van deze functies (wonen en niet-agrarische bedrijvigheid) op nieuwe locaties is niet mogelijk.** Bovendien kunnen niet alle vormen van wonen en werken op alle plekken in het landelijk gebied. **Negatieve effecten op de landelijke omgeving wil de gemeente voorkomen.**
- op bladzijde 59, 8.3. Toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen werken op bestaande percelen. Stabiliteit. **Geen ruimte in het buitengebied voor bedrijven vanaf milieucategorie 3 en bedrijven die niet zijn gebonden (in gebruik of aan- of afvoer van producten aan het landelijk gebied).** De gemeente wil deze bedrijven faciliteren op de daarvoor aanwezige bedrijventerreinen.
- Voor bedrijven in hogere milieucategorieën maar wel met een duidelijke binding met het landelijk gebied maakt de gemeente per geval een eigenstandige afweging.

De Kadernota en de toetsingskaders per visie dienen integraal onderdeel te zijn van de Omgevingsvisie Buitengebied.

6.3. Structuurvisie 2010-2020 en doorkijk naar 2030

In hoofdstuk 3.3. de kwaliteitsonderlegger voor de uitgangspunten van de Structuurvisie worden negen verschillende deelgebieden beschreven. Vanuit de "Koppellaan" opent zich deelgebied 6. de "Palladiovlakte", hiermee wordt het open gebied tussen Holterberg en Rijssenseberg bedoeld. Het gebied is een open kwelgebied, er staan prachtige lindelannen die hun oorsprong vinden in de bergrand. **Deze open vlakte vormt het groene hart van de gemeente Rijsen-Holten, het is de meest kenmerkende geleidende ruimte. Het waterschap heeft grote belangen in de Palladiovlakte.** De Borkeld (Nature 2000) ligt op de kop van de Palladiovlakte. De Palladiovlakte is het LOP beschreven als deelgebied 9.

In hoofdstuk 3.8 Thema Landelijk gebied, groen en water van de Structuurvisie wordt op blz. 39 beschreven dat het Thema Landschap al is uitgewerkt in het LOP. Het landschapontwikkelingsplan geeft in deelgebieden een visie op het landschap. Het LOP heeft een eigen projectenbundel, daarin is een prioritering opgenomen. **Het LOP is in de Structuurvisie hierin dus leidend.**

Projectprogramma's

In hoofdstuk 12 van de Structuurvisie worden de ruimtelijke kenmerken uitgewerkt in projectprogramma's.

- Voor 1. de Koppellaan (blz. 53) wordt als ontwikkelpunten o.a. gezien de Ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke kwaliteit in de Palladiovlakte”.
- Bij 8. Werkstad Rijssen staat o.a. als ontwikkelpunt: Thematische ontwikkelingen bouw en staal en transport proberen in gang te zetten. Zie hieronder bij bijlage 1. Van de Structuurvisie.
- Voor 10. de afronding stadsrand Rijssen-West (blz.56) is vermeld dat de afronding van de huidige Stadsrand aan de zijde van de woonwijk Veeneslagen en het bedrijventerrein Paalslagen nagenoeg is voltooid door de aanleg van de afrondende ecologische verbindingzone.

Ontwikkelpunten: Toegankelijkheid van het buitengebied waarbij het vooral gaat om verbindingen vanuit de wijk voor fietsers en voetgangers.

Beleidsanalyse bedrijventerrein

In bijlage 1. Beleidsanalyse in de Structuurvisie staat op bladzijde 28 dat door BRO in januari 2006 locatieonderzoek is verricht naar nieuw bedrijventerrein in het gebied Vletgaarsmaten-Lokerbroek. Het zuidelijk gedeelte van het Lokerbroek komt als meest geschikte toekomstige locatie voor de ontwikkeling van 85 hectare groot bedrijventerrein naar voren. Structuurplan en plan-mer voor opgesteld maar ontwikkeling voorlopig van de baan.

Op blz. 34 van dezelfde bijlage staat dat locatiestudies wijzen dat de volgende potentiële bedrijventerreinen het meest perspectief bieden:

- Enter, een gemengd bedrijventerrein (inmiddels gerealiseerd)
- Een compacte uitbreiding van Vletgaarsmaten (fase III)
- En A1/Lokerbroek, een terrein voor zware industrie en productiebedrijven met veel vervoersbewegingen en logistieke bedrijven.

Dit is gezien de aard en de schaal van de kern Holten het meest passend. Door het ontwikkelen van een locatie langs de west-oost corridor (A1) kan aan bestaande productie en logistieke bedrijven met veel vervoersbewegingen een interessante locatie worden geboden, waar door uitplaatsing van bedrijven uit de kern Rijssen locaties vrij komen, die door herverkaveling weer kunnen worden ingevuld door passende Rijssense bedrijven.

Deze Structuurvisie met bovenstaande visiepunten dient integraal onderdeel te zijn van de Omgevingsvisie.

6.4. Beleid ruimtelijke ontwikkelingen buitengebied gemeente Rijssen-Holten(2022 en 2024)

Dit beleid is inmiddels al in uw Omgevingsvisie opgenomen. De Groenstructuurvisie heeft een perspectief tot 2035.

Groenstructuurvisie januari 2022

Deel 2 Opbouw van de Groenstructuur

Structuurvisie. De gemaakte keuzes uit het LOP voor de vlakten komen terug in de Groenstructuurvisie. Op bladzijde 34 (tekst) en 35 de kaart Landschap als identiteit ((bijlage 11)) laat voor Deelgebied 9 LOP een landschap met open karakter zien. In het open landschap bij Holten is bedrijventerrein ontstaan en er is veel ruimte voor melkveehouderijen, terwijl het open landschap in Rijssen onder andere plek biedt voor de ontwikkeling van natte natuur.

Bladzijde 36 en 37 de visiekaart Groene Structuur (bijlage 12 en 13) heeft als doel de vlakken (de verschillende landschapstypen in het buitengebied, centra, woonwijken en bedrijventerreinen) lijnen (wegen, paden, watergangen) en punten (markante plekken) te duiden.

Deelgebied 9 is gemarkeerd als open landschap. Beplanting versterkt het open karakter van het landschap met wegen en waterlopen als structuurdragers (lichtblauw). Bij Overige elementen zijn de ecologische verbindingzones aangegeven. Groenblauwe kaders waarbinnen biodiversiteit en kansen voor klimaatadaptatie optimaal worden benut; verbinden van ecologische netwerken. Deze zien wij op deze kaart terugkomen in Deelgebied 9 en met name op en rond het Ligtenbergerveld.

Structuurplan. De visie per deelgebied uit het LOP wordt overgenomen op bladzijde 41 conform bijlage 14.

Deel 3 Hiërarchie van de plekken

Lijnen: Stads en dorpsranden – stadsranden Rijssen

Op blz. 59 Stadsrand Rijssen staat herhaald dat de rand van de wijk Veeneslagen en het bedrijventerrein bestaat uit een ecologische zone met open, natte natuur. Er zijn verschillende recreatieve verbindingen vanuit de wijk het landschap in. Deze landschappelijke recreatieve verbindingen worden versterkt, waarbij het open landschap meer de kern in getrokken wordt. **De beleving van de Holterberg, als zichtrand vanaf de dorpsrand Rijssen, achter het open landschap wordt behouden en versterkt.**

Bijlagen van de structuurvisie:

Bijlage II Landschap & Historie

In hoofdstuk II Landschap en historie worden de landschapstypen omschreven. Op de landschapsstructurenkaart (bijlage 15) wordt het Ligtenbergerveld als fijnmazige ontginning, nattere en open gebieden aangegeven.

Bijlage III Relevant bestaand beleid

Bij Hoofdstuk III Relevant bestaand beleid is het LOP opgenomen. De uitspraken en de gebiedsverdeling van het LOP gelden als uitgangspunten voor deze groenstructuurvisie.

De uitgangspunten van de Groenstructuurvisie(zoals verwerkt in de vastgestelde Themalaag Landschap en Groen van de Omgevingsvisie) dienen weer terug te komen in uw Omgevingsvisie Buitengebied. Het kan niet zo zijn zoals u in uw voorstel schrijft dat deze Groenstructuurvisie/Themalaag weer kan worden aangepast aan de Omgevingsvisie Buitengebied. Beide volgen immers de visie van het LOP.

7. Participatieaanpak Buitengebied

In deel I van de Omgevingsvisie is deze paragraaf 1.1.6.2. nog niet gevuld.

In het participatieverslag behorend bij uw voorstel van 15 oktober 2024 aan de commissie Grondgebied geeft u aan dat van gebiedspartners een inhoudelijke reactie is ontvangen op de eerste concept omgevingsvisie buitengebied. De partners hebben een inhoudelijke terugkoppeling per mail ontvangen over de wijze waarop hun reactie is verwerkt.

Deze reacties en de terugkoppeling zijn niet opgenomen en dienen ons inziens ook in een rapportage inzichtelijk te worden gemaakt.

8. Afsluiting

Op basis van voorgaande uitgebreide toelichting kunnen wij niet tot een andere conclusie komen dan dat er een kloof bestaat tussen het vigerend beleid en de ter inzage gelegde concept Omgevingsvisie Buitengebied. Er is geen sprake van de aan u voorgespiegelde 'beleidsneutrale vertaling van bestaand beleid'. Wij wijzen u erop om toe te zien dat dit alsnog gebeurt en dat de inhoud van bestaand beleid is geïntegreerd in de Omgevingsvisie Buitengebied.

Wij wensen u veel wijsheid in uw besluitvorming toe.

Met vriendelijke groeten,

Stichting behoud Zunasche heide, Elsenerbeek, Ligtenberg en omgeving

G.J.H. Geerling
Voorzitter

Postadres: Pinksterbloem 38
7463 EJ Rijssen

Mail: BehoudBuitengebiedElsenerbeek@gmail.com

Bijlagen:

LOP Deel 1.

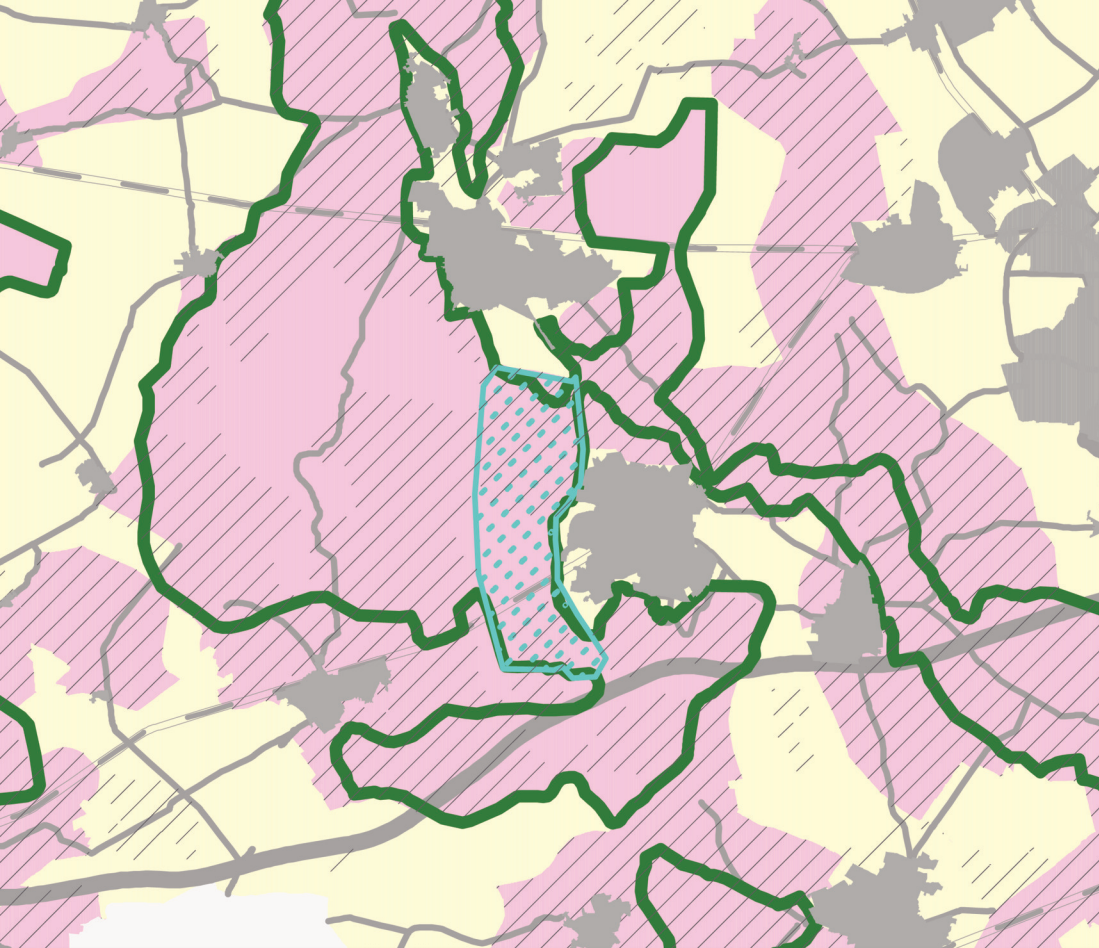
1. Prioritaire en niet prioritaire gebieden Groene Diensten, Bron Provincie Overijssel;
2. Streekplan Overijssel 2000+. Partiele herziening ruimte en water vastgesteld 15-3-2006;
3. Reconstructiekaart . Bron Reconstructieplan Salland Twente.
4. Ruilverkaveling Rijssen, Landschapsinrichtingsplan (Deel 1)
5. Ruilverkaveling Rijssen. Deelgebied 9 met het Ligtenbergerveld vergroot .
6. Ambitiekaart Recreatie. Bron Recreatienota Arcadis (blz. 70 LOP Deel 1)

LOP Deel 2.

7. Kaart zonering reconstructie, Beleidskader 1.3. LOP Deel 2
8. Kaart zonering streekplan, Beleidskader 1.3. LOP Deel 2
9. Visiekaart LOP Rijssen-Holten, Deel 2 Landschapsvisie
10. Visiekaart LOP Rijssen-Holten, Deel 2 Landschapsvisie, Deelgebied 9

Groenstructuurvisie Gemeente Rijssen-Holten januari 2022

11. Kaart het landschap als identiteit
12. Visiekaart Groene Structuur
13. Legenda Visiekaart Groene Structuur
14. Visiekaart per deelgebied conform LOP (zie bijlage 9)
15. Landschapsstructuren kaart

Landschapsbeheer

- Oriëntatiegebied
- Niet-oriëntatiegebied

Bouwstenen prioritaire gebieden

- Nationaal Landschapgebied
- Provinciaal Ecologische Hoofstructuur
- Vlaamse Provinciale Landschap

Randbeheer - natte randen

- Gebieden met grote bestaande ecologische waarden

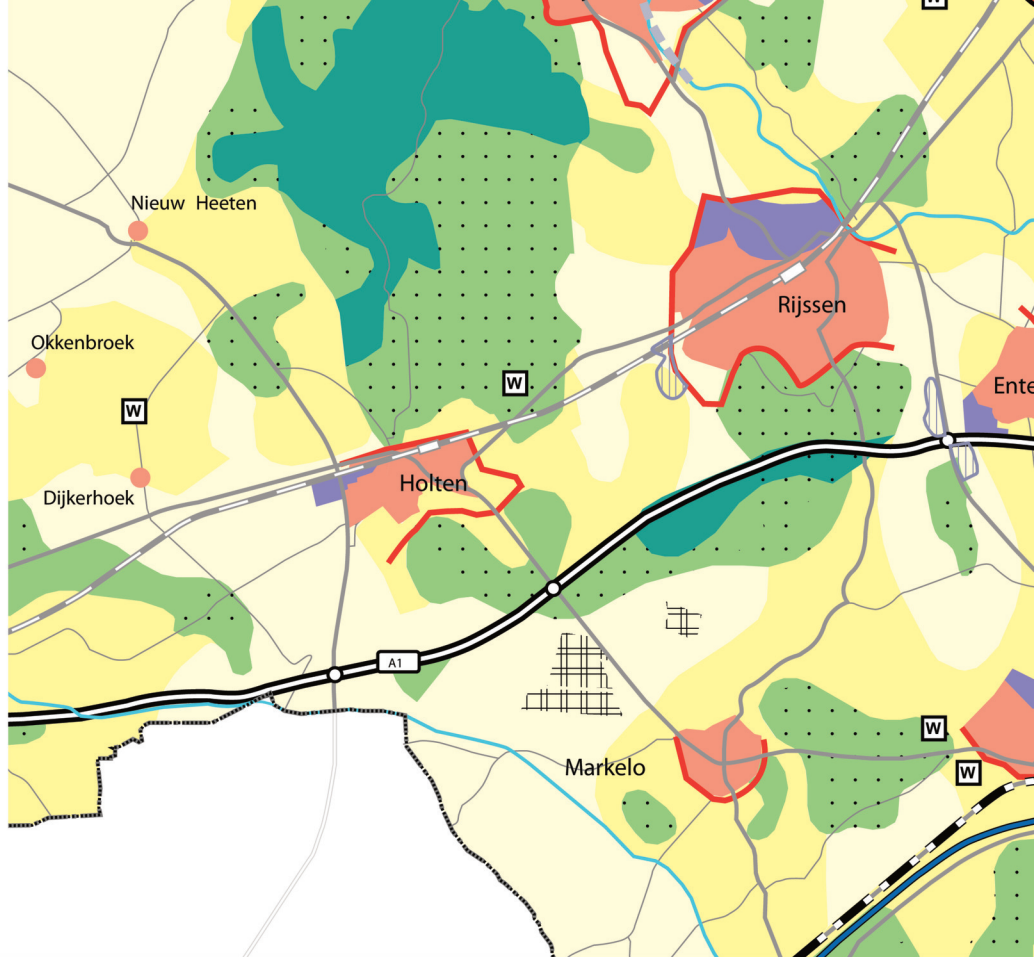
Prioritaire en niet prioritaire gebieden Groene diensten, Bron: Provincie Overijssel

Bijlage 2

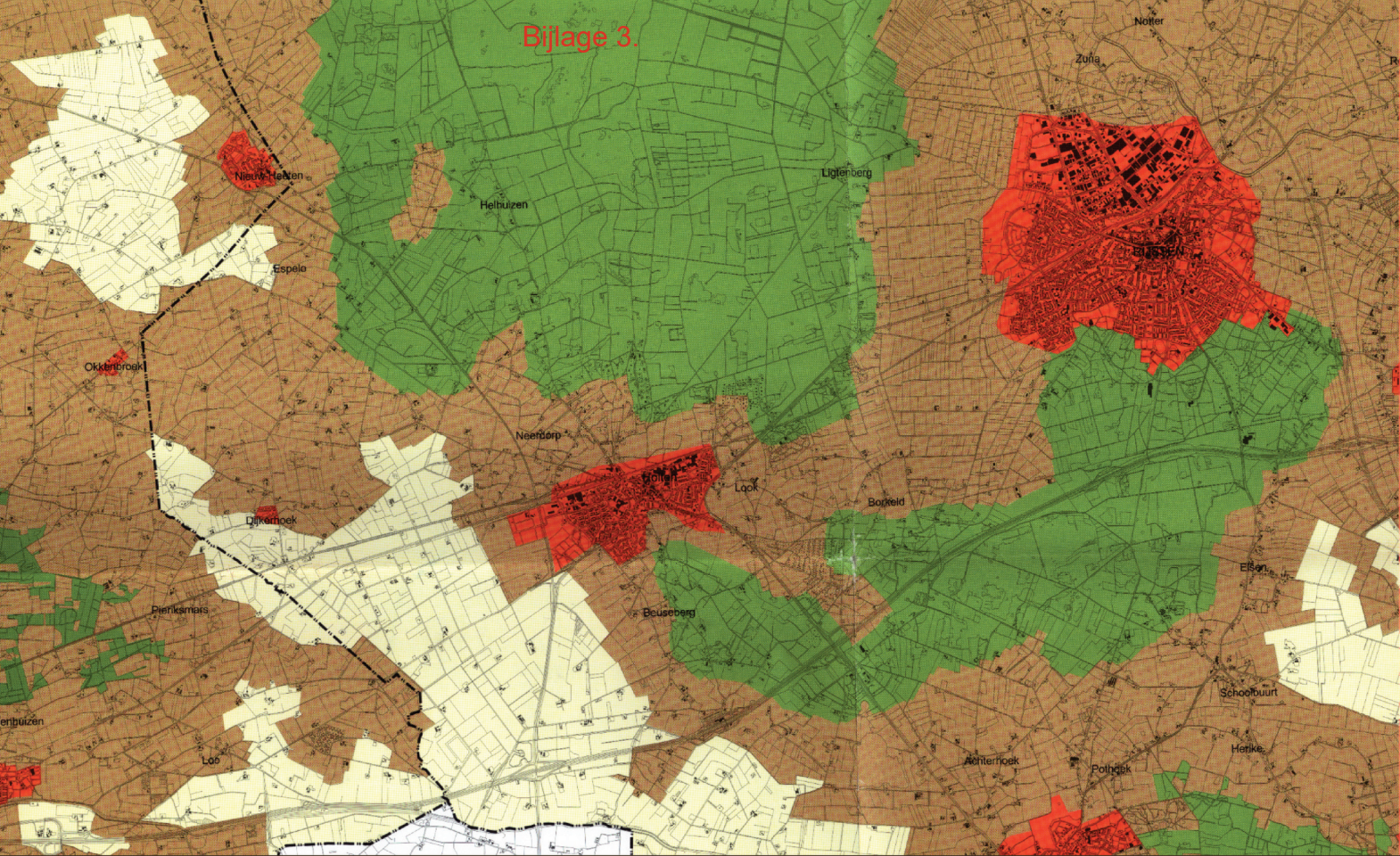
STREEKPLAN OVERIJSEL 2000+

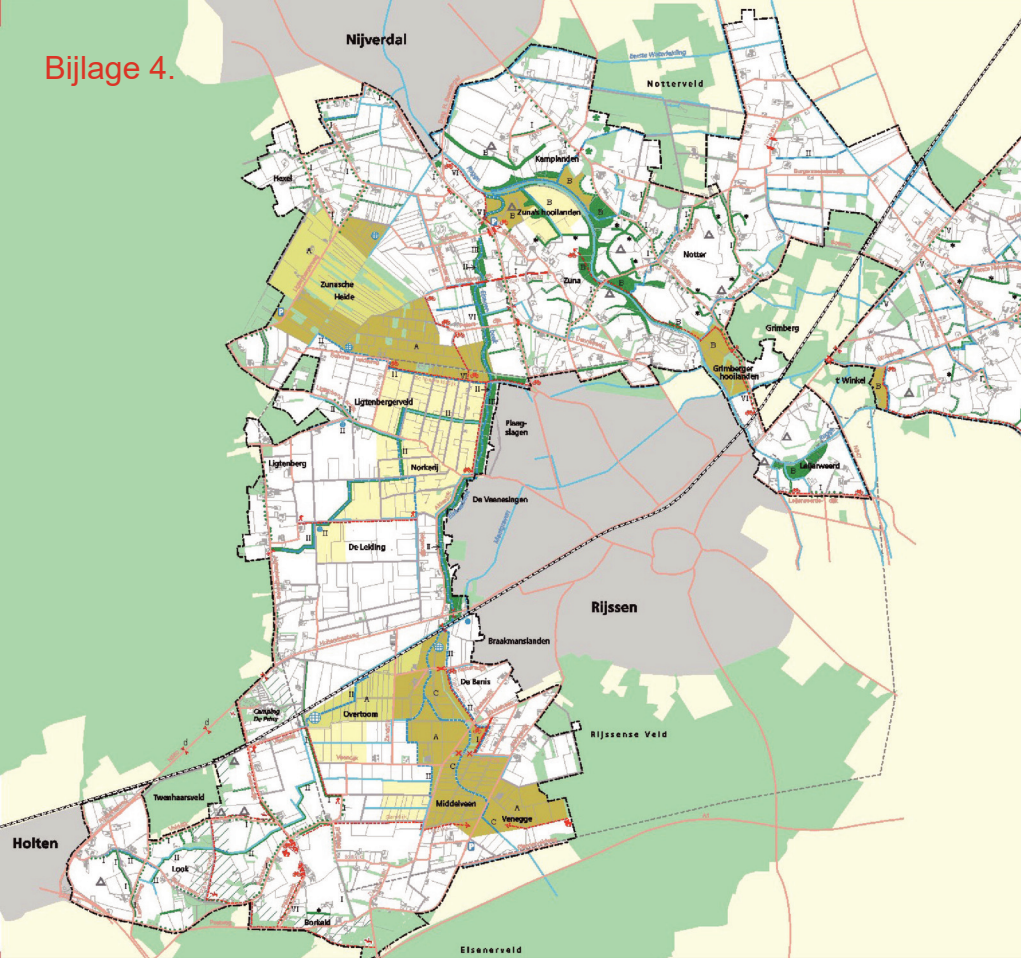
Partiële herziening ruimte & water
Vastgesteld door provinciale staten op 15 maart 2005

Plankaart 2 - functiekaart

Bijlage 3.

RUILVERKAVELING RIJSEN

LANDINRICHTINGSPLAN

Bedoeld in artikel 86 van de Landinrichtingswet
Besluit door stemming op 9-12-1999

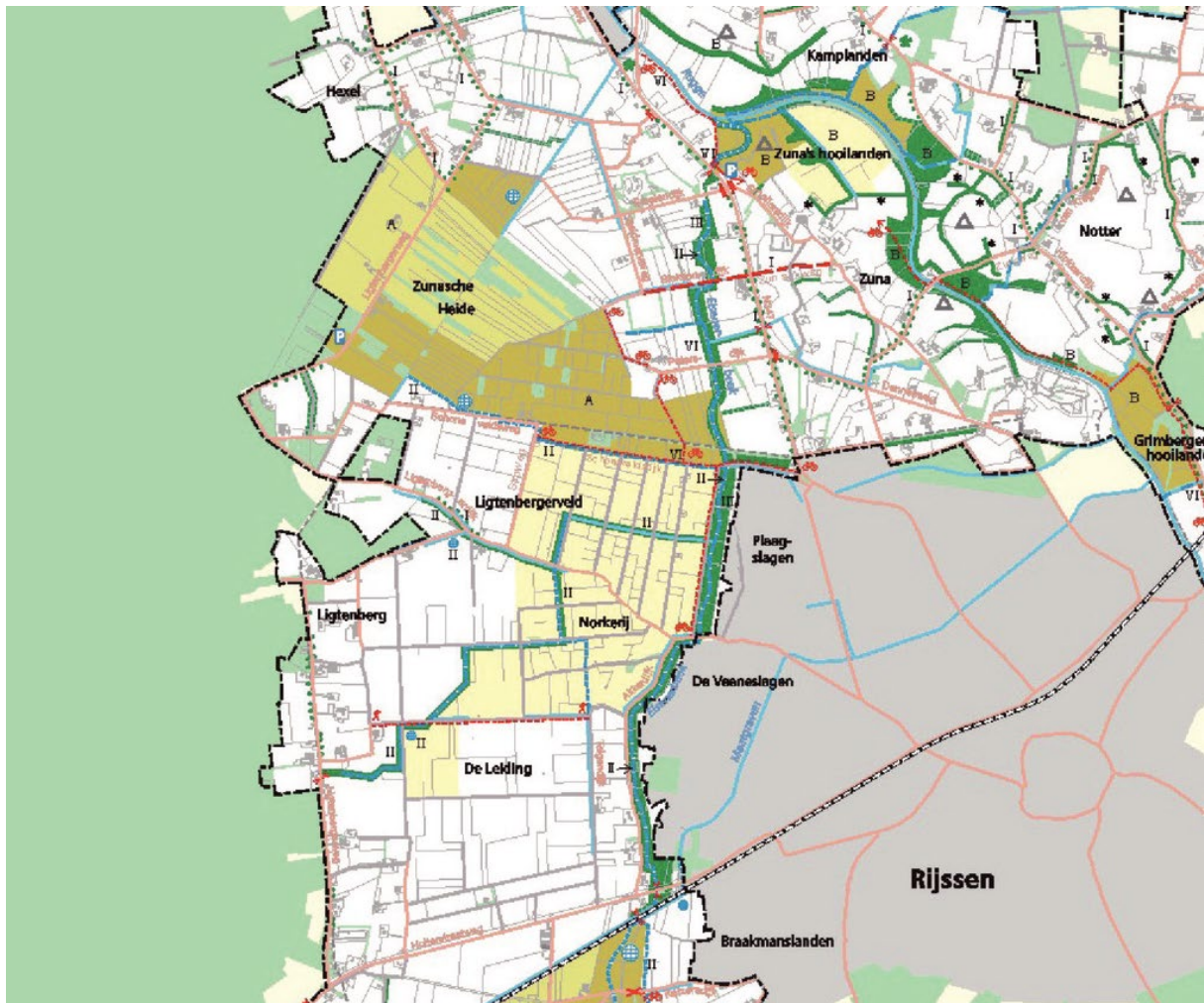
Gemeenten: Rijssen, Holten, Markelo, Warden en Hellendorn
Waterschap: Regge en Dinkel

aan te leggen	te verbeteren	te handhaven	
---	---	---	grens ruilverkaveling
---	---	---	gemeentegrens
---	---	---	(loek omstg) stedelijk gebied
---	---	---	door derden uit te voeren
---	---	---	verharde weg
---	---	---	onverharde weg
---	---	---	fietspad
---	---	---	voetpad
---	---	---	ruitepad
---	---	---	fiets tunnel
---	---	---	afsluiting vo of door gaand gemotoriseerd verkeer
---	---	---	wegafsluiting
---	---	---	op te heffen weg
---	---	---	parkeerplaats - picknickplaats
---	---	---	waterloop/breek
---	---	---	één of twee zijden meer natuurlijk in te richten
---	---	---	waterloop/breek
---	---	---	aanpassen taludwaler op
---	---	---	reteratiebaken (plaatsnader te bepalen)
---	---	---	zoogdieprassing
---	---	---	bergbasin
---	---	---	landschapselementen
---	---	---	De eerste bled (zie ook natuurgebiedsplan Zuid-Tweente)
---	---	---	recreatiegebied
---	---	---	natuurontwikkelingsgebied
---	---	---	zone waarbinnen een ecologische verbinding
---	---	---	geïsoleerd wordt
---	---	---	Nieuw natuurvolgens natuurgebiedsplan Zuid-Tweente
---	---	---	archeologisch waardevol terrein

wijze van grondvererving

	toe te wijzen aan	toe te delen aan	vererving van gronden via
I	gemeente		korting 142,1a
II	waterschap		korting 142,1a
III	Staatsbosbeheer		korting 142,1a
V	Provincie		korting 142,1a
VI	gemeente		korting 142,1c
A		Staatsbosbeheer	taakstelling
B		S.O.L.	taakstelling
C		Waterschap	taakstelling
*		particulieren	taakstelling

Bijlage 5.

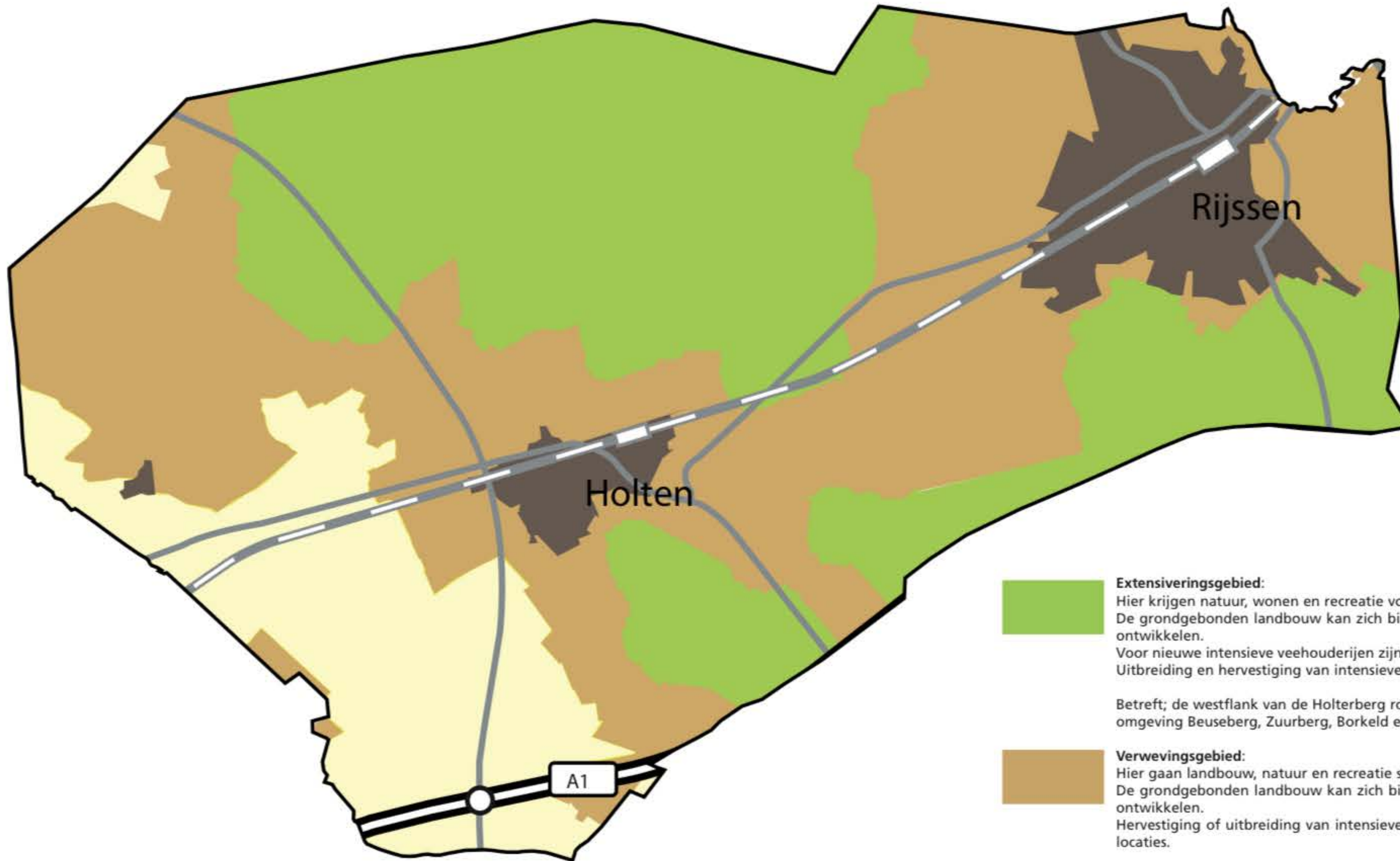

Bijlage 6.

Ambitiekart recreatie, Bron: Recreatienota Arcadis

Bijlage 7.

- Extensiveringsgebied:**
 Hier krijgen natuur, wonen en recreatie voorrang;
 De grondgebonden landbouw kan zich binnen de milieurandvoorwaarden blijven ontwikkelen.
 Voor nieuwe intensieve veehouderijen zijn hier geen ontwikkelingsmogelijkheden.
 Uitbreiding en hervestiging van intensieve veehouderijen is niet toegestaan.

Betreft; de westflank van de Holterberg rond Koeweide, de Holterberg, omgeving Beuseberg, Zuurberg, Borkeld en Rijsserberg.
- Verwevingsgebied:**
 Hier gaan landbouw, natuur en recreatie samen;
 De grondgebonden landbouw kan zich binnen de milieurandvoorwaarden verder ontwikkelen.
 Hervestiging of uitbreiding van intensieve veehouderijen kan alleen op bestaande locaties.

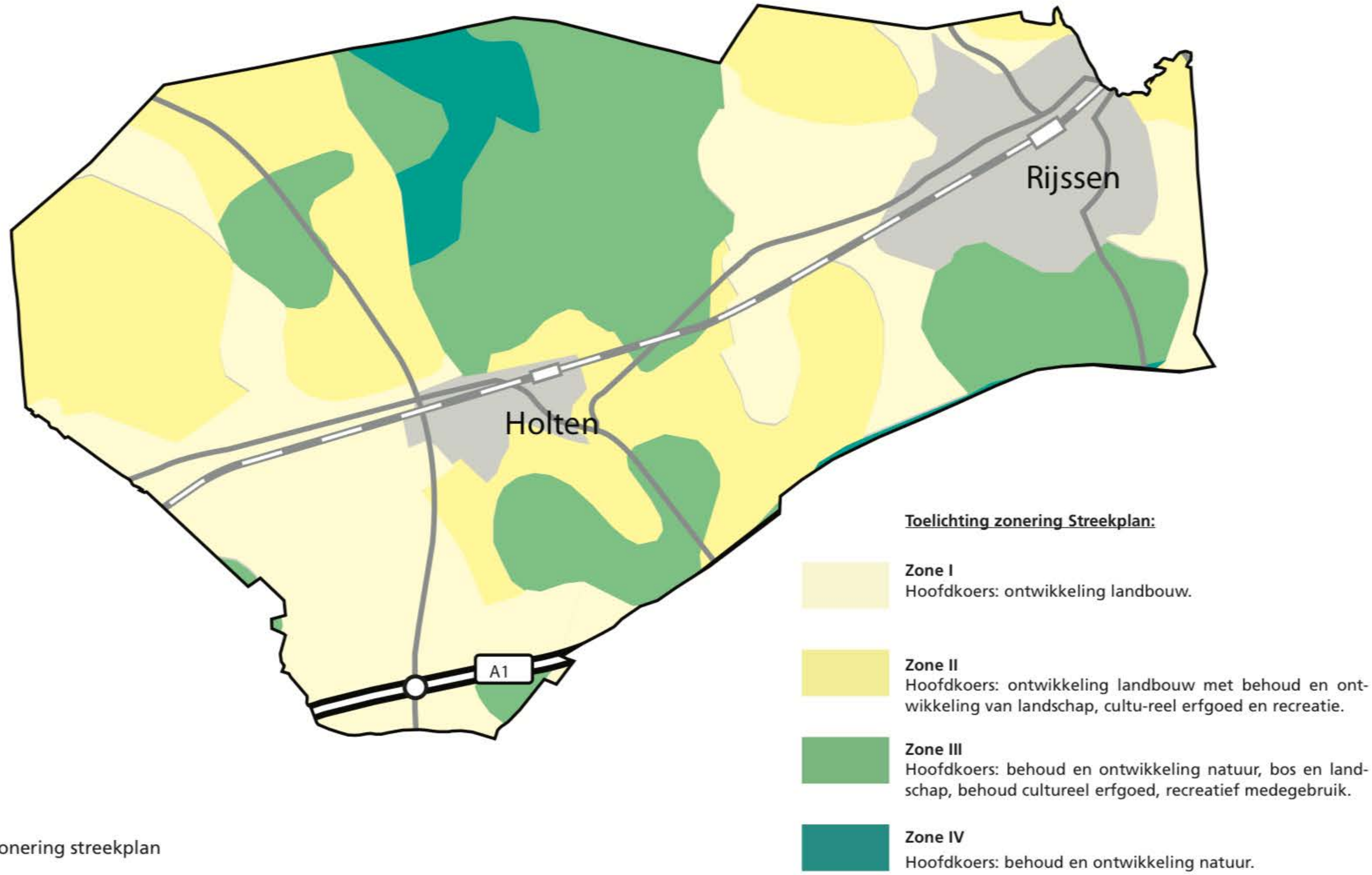
Betreft; Broekmaten, Dijkermaten, Holterenken, omgeving Look/Borkeld, Ligtenbergerveld, De Leiding, Overtoom, Middelveen, Zuna en Regge.
- Landbouwontwikkelingsgebied:**
 Hier krijgt de intensieve veehouderijen kansen voor ontwikkeling;
 Alleen hier is naast hervestiging en uitbreiding ook nieuwvestiging van intensieve veehouderijen mogelijk.

Betreft; het gebied bij Espelo, ten westen van Dijkerhoek, Waterhoek, Holterbroek, Lokerbroek, Fliermaten en Vrijbroeken.

zonering reconstructie

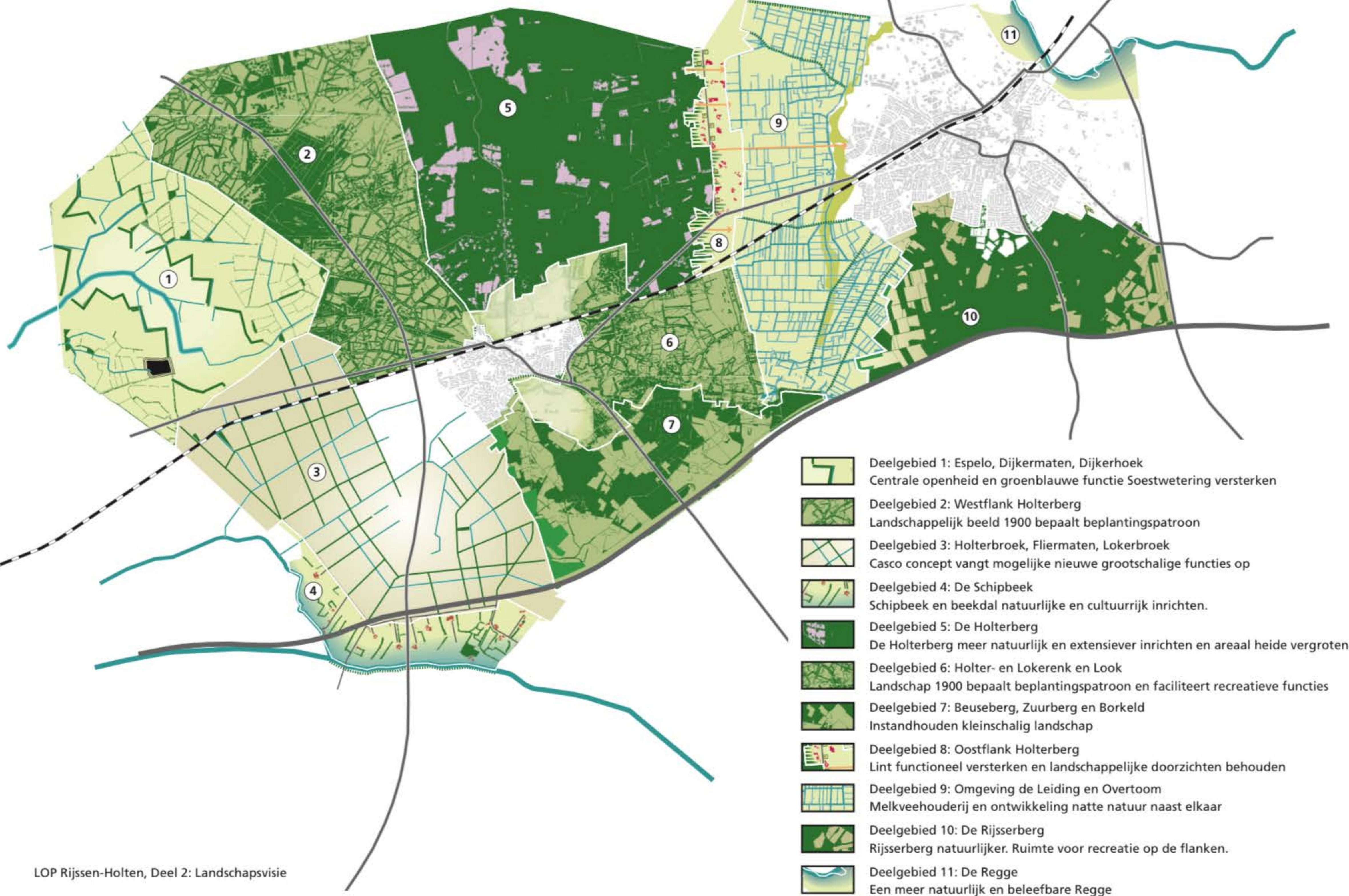
13 van 94

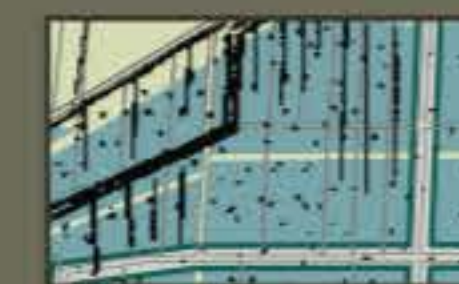
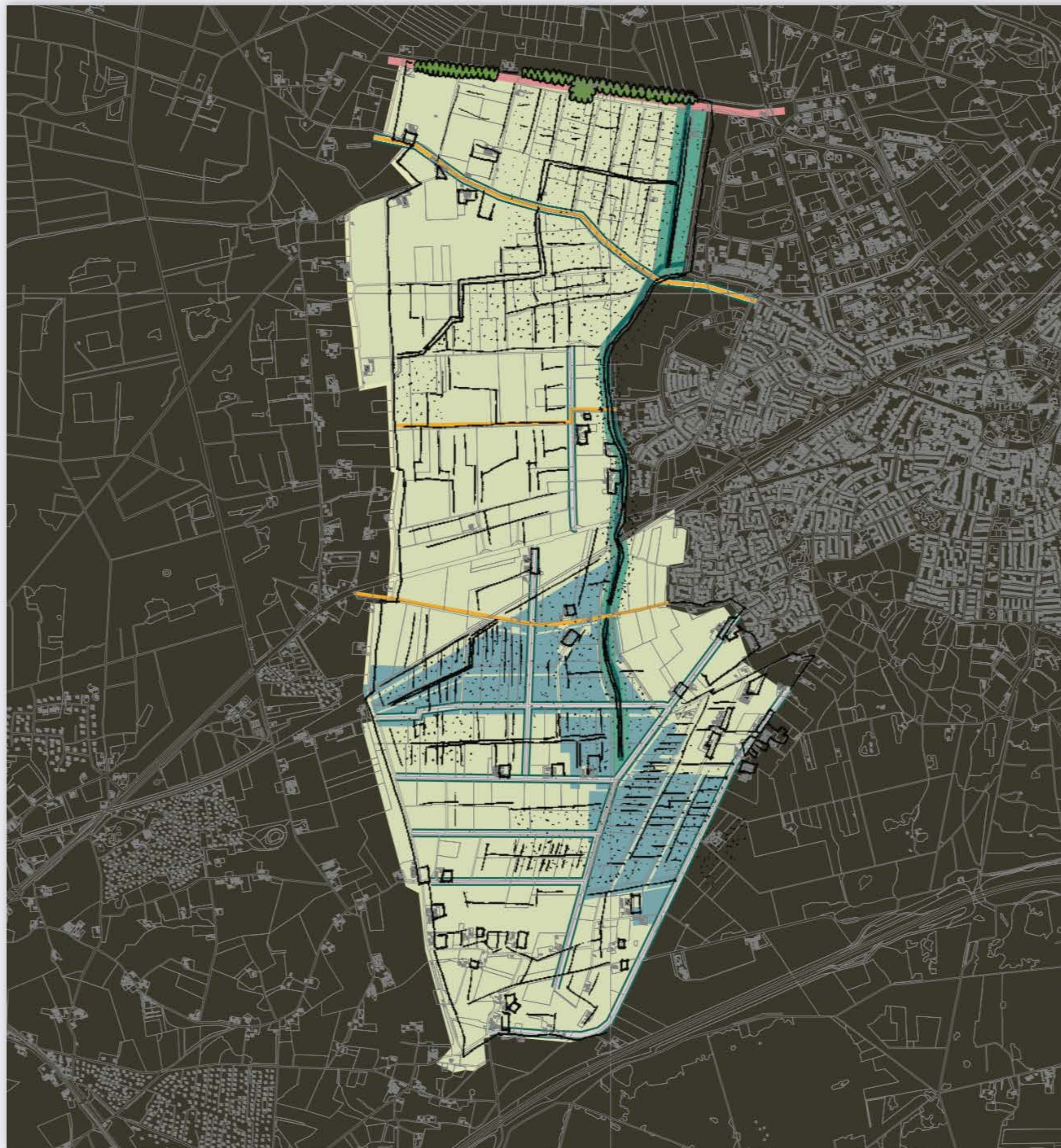
Bijlage 8.

zonering streekplan

Bijlage 9. Visiekaart

Versterken van de natuurfunctie door geleidelijke transformatie (provinciaal natuurgebiedsplan is leidend)

Vergroten openheid in het gebied, verwijderen beplanting en waar mogelijk ontstening;

Aanleg recreatieve routes

Accentueren dijkwegen en behoud bijbehorend historisch verkavelingspatroon.

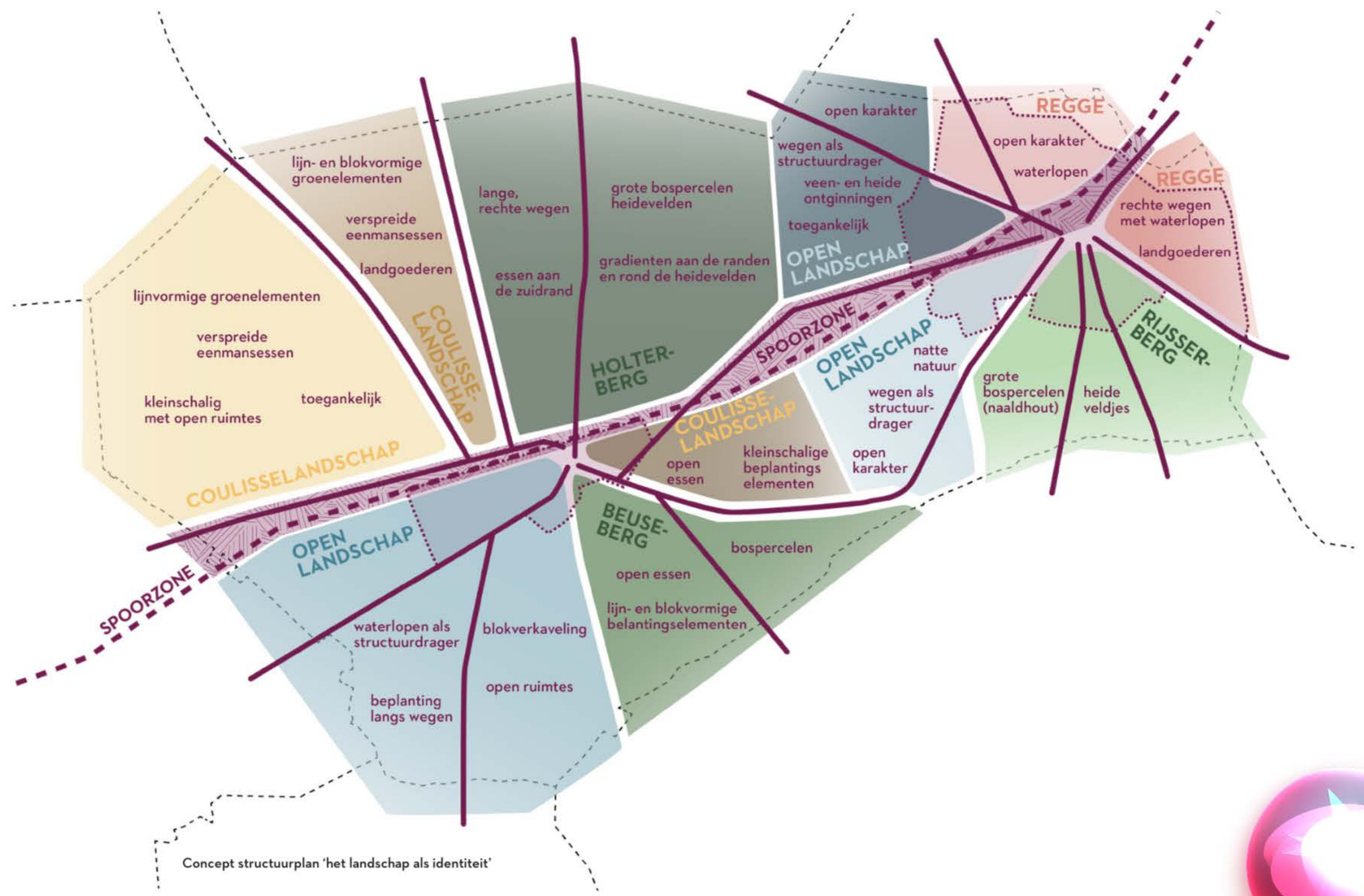

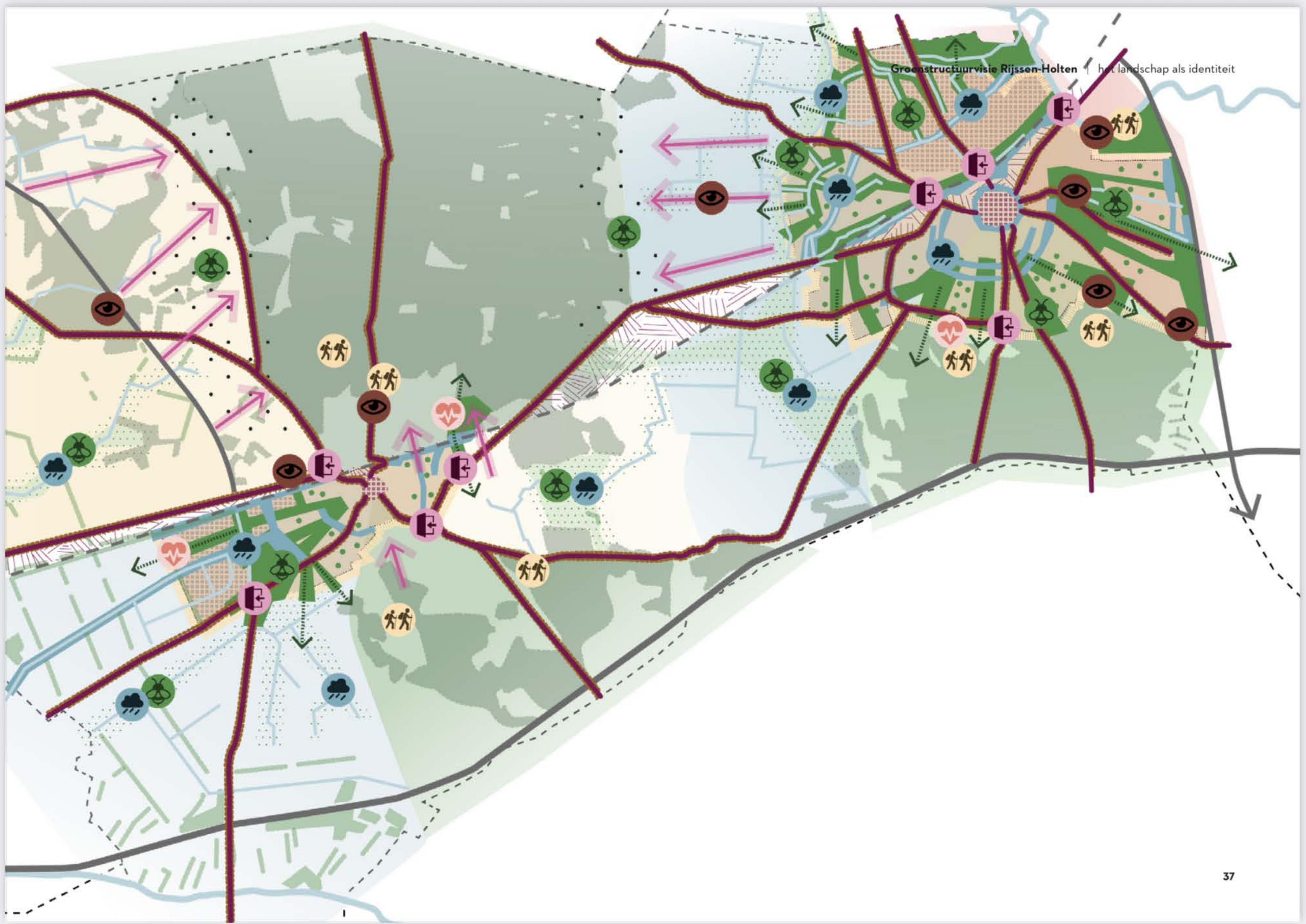
Herstel van de Zunasche Wal

Aanleg ecologische verbindingzone Elsenerbeek

Bijlage 11.

Bijlage 13.

Vlakken

Kernen:

hierarchie toepassen in groenstructuren, duiden van definitie en belang van elementen in de gehele structuur

Centra:

versteende centra waar mogelijk vergroenen, kansen hittestress, waterberging, biodiversiteit, etc. op parkeerterreinen

Woonwijken:

gevarieerde groenelementen in versnipperde groenstructuur krijgen waarderen dvm lagendefinitie, waarbij meer relatie gelegd wordt met het onderliggende en omliggende landschap

Bedrijventerreinen:

functionele terreinen waarbij groene invullingen samen moeten gaan met de bedrijvigheid; kansen langs watergangen en op privaat terrein

Buitengebied:

groen draagt bij aan de identiteit, herkenbaarheid, beleving van het (cultuurhistorische) landschap, waarbij elementen ruimte bieden voor ambities voor een of meerdere pijlers (volgens LOP)

Coulissenlandschappen:

ruimtelijke karakteristieken worden gevormd en versterkt door lijn- en blokvormige beplantingselementen, afwisseling open en gesloten

Open landschappen:

bepanting versterkt het open karakter van het landschap met wegen en waterlopen als structuurdragers

Stuwwallen landschappen:

grote bospercelen waar ingezet wordt op vergroten van gradienten (bos afgewisseld met heideveldjes) en omvormen van naaldhout naar loofbos

Regge landschappen:

in tegenstelling tot de rest van Rijssen laanstructuren wel passend, langs de Regge en op landgoederen; landschappelijke elementen afgewisseld met grote, open ontginningsgebieden (zoals De Mors)

Grote groenpercelen:

versterken, diverser maken, gradienten vergroten, soortenrijkdom vergroten, inheemse soorten toepassen

Gradienten biodiversiteit:

op de flanken zijn van nature voor gradienten aanwezig, waar kansen voor biodiversiteit benut worden

Lijnen

Radialen:

cultuurhistorische lijnen, lijnen van kerk tot kerk, waar langs het spinnenweb dorp verder ontwikkeld is; versterken relatie met omliggende landschap; kansen benutten biodiversiteit

Klimaatlinten:

op de dwarsverbindingen van de radialen (tussen landschap en centrum) zoeken naar klimaatadaptieve invullingen als wadi's tbv voorkomen en oplossen waterproblematiek

Hoogwaardige groenstructuur:

robuuste verbindingen op kernniveau waarbij het omliggende landschap de kernen in komen; kansen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie

Spoorzone:

versnipperde zone, al dan niet volgebouwd, waar groen onder druk staat; ruimte voor oplossingen waterproblematiek (klimaatadaptatieve doelen)

Dorps- en stadsranden:

beleving en/of relatie kern en omliggende landschap versterken

Overige elementen :

Ecologische verbindingzones: groenblauwe kaders waarbinnen biodiversiteit en kansen voor klimaatadaptatie optimaal worden benut; verbinden van ecologische netwerken

Relatie heuvelrug:

beleving van de heuvelrug waarborgen, beplantingselementen zijn dienend aan deze beleving

Relatie landschap - kern:

verbindingen waarbij het omliggende landschap de kernen in komen; kansen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie

Waterlopen:

structuurdragende elementen, onderdeel van een netwerk waar kansen benut kunnen worden (bijv natuurvriendelijke oevers)

Bepantingselement:

versterken landschappelijke (cultuurhistorische) beleving, waarbij ecologische ambities ingepast worden (soortenkeuze, gradienten, etc)

Punten

Entree:

entreefuncties richting centrum, wijk, kern of landschap waarbij groen de entree meer kan identificeren en daarmee beleefbaar maken

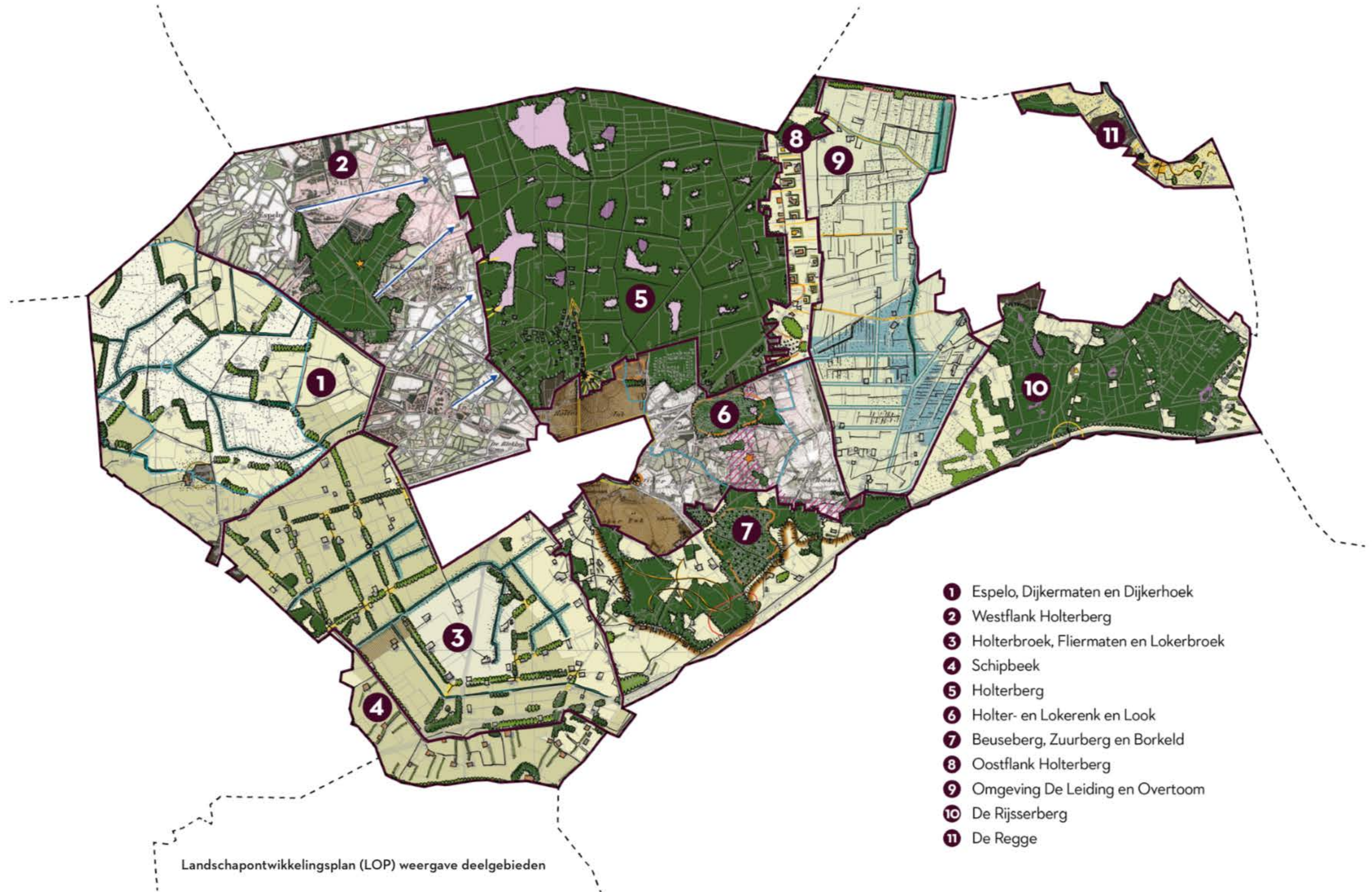
Fijnmazige groenstructuur:

groenplekken als structuur in een wijk, waarbij nader gezocht kan worden naar invullingen op gebied van een of meerdere pijlers

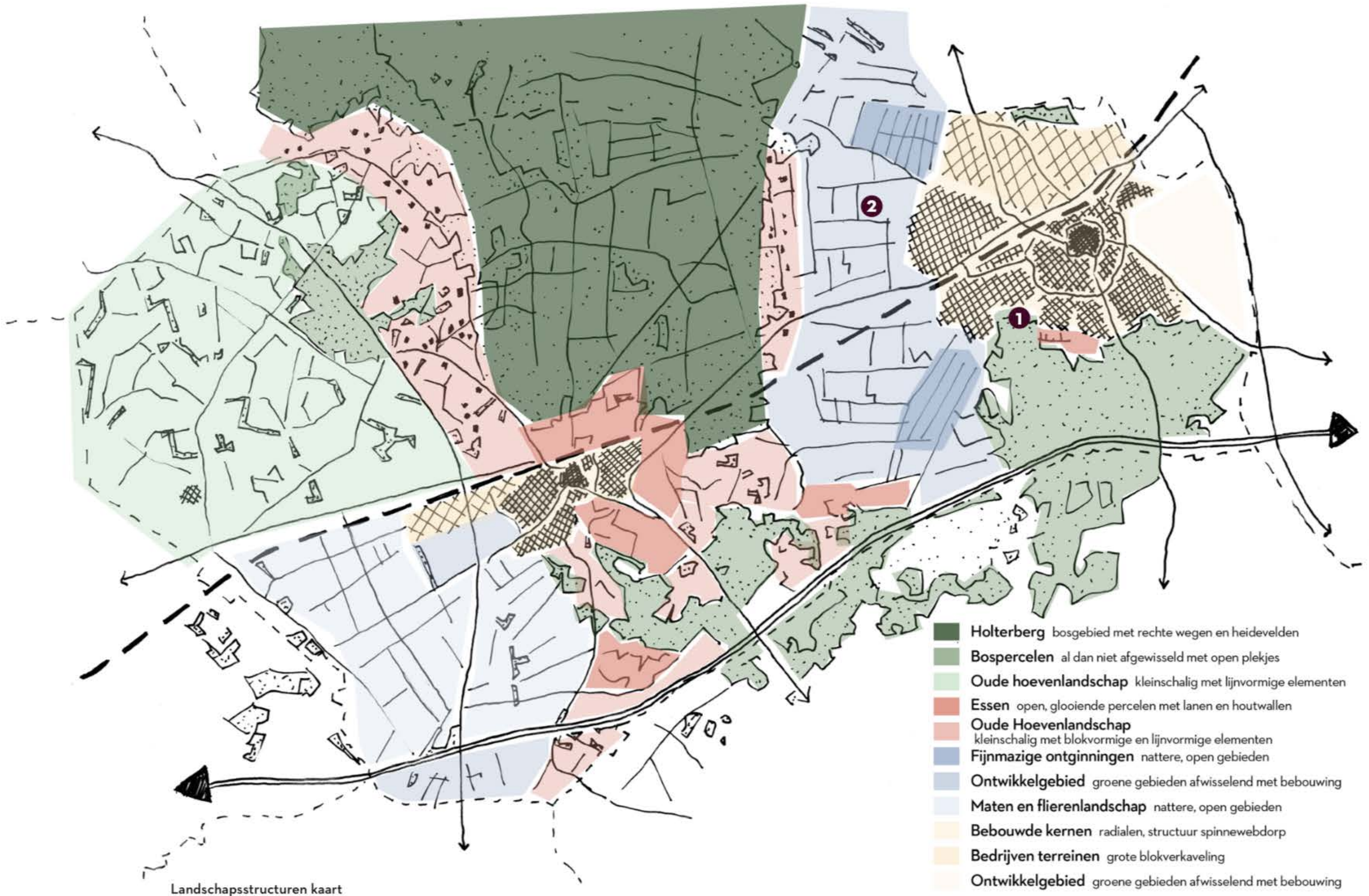
PIJLERS

- Biodiversiteit & Natuurwaarden**
- Klimaatadaptatie & duurzaamheid**
- Economie, recreatie & toerisme**
- Beleving & identiteit**
- Vitale leefomgeving**

Bijlage 14.

Bijlage 15.

Landschapsstructuren kaart